

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **G. K.**
státní příslušnost Ruská federace
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty,
Vyšní Lhoty 234, 739 21 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 963/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2024, č. j. OAM-1244/BA-BA01-VL18-PŘZ-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2024, č. j. OAM-1244/BA-BA01-VL18-PŘZ-2024, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím o nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců ze dne 17. 12. 2024, č. j. OAM-1244/BA-BA01-VL18-PŘZ-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl tak, že je žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. M. P.

o azylu“), nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání zajištění do 2. 2. 2025. Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou, ve které navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce – občan Ruské federace – pobývá na území České republiky neoprávněně, je veden v Evidenci nežádoucích osob a do 13. 4. 2027 mu byl zakázán vstup do Schengenského prostoru. Žalobce pobýval v České republice nejméně od roku 1998. Do roku 2017 mu byl udělen trvalý pobyt, který ale pozbyl v důsledku opakovaného páchání trestné činnosti. Z opisu z evidence Rejstříku trestů vyplývá, že v letech 2007 až 2017 byl žalobce v České republice celkem šestkrát pravomocně odsouzen za násilnou a majetkovou trestnou činnost a za maření výkonu úředního rozhodnutí. Rozhodnutím ze dne 25. 9. 2023, č. j. KRPA-233789-22/ČJ-2023-000022-SV (dále jen „rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 25. 9. 2023“), které nabylo právní moci dne 17. 10. 2023, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku. Žalobce přesto z České republiky dobrovolně nevycestoval. V listopadu 2023 byl žalobce zajištěn a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Balková, kde podal první žádost o mezinárodní ochranu. Tuto žádost o mezinárodní ochranu žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 2. 2024, č. j. OAM-1614/BA-BA01-P10-2023, zamítl. Rozhodnutí ze dne 5. 2. 2024 však rozsudkem ze dne 9. 5. 2024, č. j. 33 Az 4/2024-38, zrušil Krajský soud v Plzni. Žalovaný následně řízení o první žádosti dne 13. 6. 2024 zastavil, neboť žalobce byl na základě evropského zatýkacího rozkazu předán k trestnímu stíhání do Německa.
3. V září 2024 se žalobce vrátil z Německa do České republiky a ubytoval se v hotelu v Praze 7 – Holešovicích. Zde byl dne 15. 9. 2024 nalezen a ztotožněn hlídkou Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „cizinecká policie“), která zjistila, že žalobce pobývá na území České republiky, ačkoliv nemá žádný pobytový titul a řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu bylo zastaveno. Do protokolu ze dne 15. 9. 2024, č. j. KRPA-292410-9/ČJ-2024-000022-ZZC, žalobce sdělil, že z německé vazební věznice byl propuštěn dne 12. 9. 2024. Do České republiky se vrátil, aby zjistil, v jakém stavu je jeho žádost o azyl. Dne 13. 9. 2024 navštívil pracoviště ministerstva, které již bylo zavřeno a měl se na něj dostavit znovu v pondělí. Ubytoval v hotelu v Praze 7, kde jej za dva dny, 15. 9. 2024 zastihla hlídka cizinecké policie. Žalobce si uvědomoval, že mu v minulosti již bylo uloženo správní vyhoštění. Je svobodný a bezdětný. Na území České republiky nemá žádný majetek, pracovní povolení ani sjednané pojištění. Jeho bratr je občanem České republiky, matka žije v Německu. S bratrem ani matkou se aktuálně moc nestýká, každý má svůj život. Finance na pobyt v České republice mu poskytla rodina. Veškerou hotovost, kterou disponuje, má u sebe. Nemá finanční prostředky k dalšímu pobytu na území a k případnému vycestování z ČR ani na složení finanční záruky. V hotelu v Praze 7 měl bydlet do 16. 9. 2024. Vzhledem ke své „minulosti“ má na území pravděpodobně nějaké dluhy, jejich konkrétní výši nezná. V minulosti měl „problémy s drogami a s tím spojené potíže“. Drogy již neužívá, cítí se zdravý a s ničím se neléčí. Má pouze žloutenku typu C. V Rusku ho čeká „hrozba na životě“ vzhledem k jeho protivládnímu vyjadřování na sociálních sítích a postoji k aktuální politické situaci. Psal i nějaké hanlivosti o vedení Ruska. Od roku 1998 v Rusku nebyl, nic tam nemá.

4. Cizinecká policie rozhodnutím ze dne 15. 9. 2024, č. j. KRPA-20248-10/ČJ-2024-000022-ZZC, žalobce zajistila na dobu 30 dnů za účelem vycestování podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.
5. Dne 16. 9. 2024 žalobce podal druhou žádost o mezinárodní ochranu, aniž by konkretizoval důvody jejího podání. Dne 20. 9. 2024 poskytl žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu podle § 10 zákona o azylu. Žalobce uvedl, že není členem žádné politické strany, je však proti ruské vládě. Nemá na Rusko dobré vzpomínky, na sociálních síti TikTok vystupoval proti režimu a prezidentu Putinovi. V Rusku nebyl přibližně 25 let, nemá tam žádné příbuzné ani závazky. V případě návratu do Ruska má obavu o svůj život.
6. Rozhodnutím ze dne 20. 9. 2024, č. j. OAM-1244/BA-BA01-BA06-PS-2024, žalovaný rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na dobu 140 dní, tedy do 2. 2. 2025. Žalobce proti rozhodnutí o zajištění brojil žalobou, kterou Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 10. 2024, č. j. 50 A 18/2024-16, zamítl.
7. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 10. 2024, č. j. 9 Azs 187/2024–29, vyslovil, že z novely zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, provedené zákonem č. 173/2023 Sb., nevyplývá oprávnění Ministerstva vnitra přidat do doby prvního zajištění cizince dle § 46a zákona o azylu další časový úsek na případné rozhodování krajského soudu o přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany bez toho, aby jeho přidání řádně odůvodnilo.
8. Žalobce dne 16. 12. 2024 podal žádost o propuštění ze zajištění. Žalobce v něm brojil proti tomu, že jej žalovaný zajistil na 140 dní, tedy na téměř maximální možnou délku zajištění předvídanou zákonem o azylu. Podle žalobce měl žalovaný stanovit kratší dobu zajištění, následně zkoumat, zda důvody pro zajištění trvají a dobu zajištění případně prodloužit. Taktéž nesouhlasil s tím, že u něj žalovaný neuplatnil zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
9. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl o tom, že je žalobce nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Ve výroku uvedl, že ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 2. 2. 2025. K délce zajištění uvedl, že zákon o azylu stanovil maximální délku zajištění 180 dnů. V posuzované věci byl žalobce zajištěn na dobu kratší, tedy na 140 dní. Tuto dobu žalobce řádně odůvodnil, když popsal jednotlivé časové úseky (90 + 15 + 30 + 5), které k určení délky zajištění vedly.

III. Žaloba

10. Žalobce nejprve zopakoval svou pobytovou historii. Sdělil, že ve Spolkové republice Německo mu byl uložen podmíněný trest a má povinnost německému soudu hlásit adresu svého pobytu. Z důvodu zajištění v zařízení pro zajištění cizinců však nemá reálnou možnost tuto povinnost plnit.
11. Žalobce zdůraznil, že po příjezdu z Německé spolkové republiky dne 13. 9. 2024 šel na Ministerstvo zahraničí zjistit, jaký je stav řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu. Byl požádán, aby se dostavil v pondělí 16. 9. 2024. Šel se ubytovat a policie jej zajistila s tím, že řízení o jeho první žádosti bylo zastaveno. Z uvedeného tak vyplývá, že žalobce spolupracuje s ministerstvem, pracuje na řešení svého případu, a dokonce se ministerstvu sám ozval. Žalobce nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že druhou žádost o mezinárodní

ochranu podal účelově s cílem vyhnout se vyhoštění. Žalobce podal druhou žádost proto to, že chce pokračovat v tom řízení, které začalo již v roce 2023.

12. Žalobce dále brojil proti délce zajištění. Nesouhlasil s tím, že byl zajištěn na 140 dní. Dlouhodobé zajištění má vliv na psychický stav žalobce, který se obává o svou budoucnost a zajištění vnímá jako trest, kterému nerozumí. Žalobce měl za to, že žalovaný měl stanovit kratší délku zajištění, pravidelně zkoumat, zda důvody zajištění trvají a teprve následně dobu zajištění prodlužovat.
13. Žalobce měl dále za to, že mu žalovaný měl uložit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Úvahy žalovaného na straně 2 napadeného rozhodnutí, že neshledává důvod k propuštění, protože žalobce zatím nemůže pracovat, jsou irelevantní a tato skutečnost nemá žádný vliv na rozhodnutí o zajištění či případném propuštění. Každý žadatel o mezinárodní ochranu má přístup k trhu práce a může získat pracovní povolení až po šesti měsících od zahájení řízení o azylu. To však nemůže automaticky znamenat, že každý žadatel o azyl musí být z tohoto důvodu 6 měsíců zajištěn.
14. Žalobce měl za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a navrhoval, aby jej krajský soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu projednání. Současně požádal o ustanovení advokáta a přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, nesouhlasí s podanou žalobou, neboť má za to, že se v žalobě namítaných porušení při rozhodování věci nedopustil. Z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů žalovaný vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Žalovaný ve svém rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů shledal naplnění podmínek pro zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců, respektive k nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců stanovených ustanovením § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný v plném rozsahu odkazuje na napadené rozhodnutí.
16. Žalovaný dospěl k závěru, že trvají důvody, pro které je jmenovaný zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a nenastal ani žádný z důvodů dle § 46a odst. 13 zákona o azylu, pro který by zajištění v zařízení pro zajištění cizinců muselo být ukončeno. Rovněž doba zajištění byla určena v souladu se zákonem.
17. Žalovaný proto navrhoval, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Posouzení věci soudem

18. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 46a odst. 8 zákona o azylu).
19. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu bez nařízení ústního jednání, protože žalobce jednání nenavrhoval, krajský soud uskutečnění jednání nepovažoval za nezbytné a žalovaný souhlasil s projednáním věci bez nařízení jednání.
20. Krajský soud se nejprve zabýval rozsahem přezkumu žaloby. Postupoval v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*. Z něho je nutno dovozovat, že správní soud je povinen při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet

i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění *neuplatní* pravidlo soudního přezkumu v *mezích uplatněných žalobních bodů* (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS). Tyto závěry lze vztáhnout na rozhodnutí o propuštění ze zařízení podle § 46a zákona o azylu, v uvedených intencích tak krajský soud přistoupil k posouzení zákonnosti rozhodnutí o nevyhovění žádosti o propuštění ze zařízení.

21. Žaloba je **důvodná**.
22. Krajský soud se nejprve zabýval délkou zajištění. Podle čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“) žadatel musí být zajištěn pouze po co nejkratší dobu a pokud přetrvávají důvody stanovené v čl. 8 odst. 3. Správní řízení týkající se důvodů zajištění stanovených v čl. 8 odst. 3 musí být vedena s náležitou péčí. Zpoždění, k nimž dojde během správních řízení a jež nejsou zaviněna žadatelem, nemohou být důvodem pro to, aby byl žadatel nadále zajištěn.
23. Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu *„ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 180 dnů“*.
24. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k délce zajištění na straně 4 uvedl, že *„vzhledem k výše uvedenému je žalobce i nadále zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, a to do dne 15. 1. 2015 (pozn. krajského soudu: jedná se o zjevnou písařskou chybu, ve výroku napadeného rozhodnutí je řádně uvedeno datum 15. 1. 2025), jak bylo stanoveno původním rozhodnutím správního orgánu“*.
25. V rozhodnutí o zajištění žalobce, na které napadené rozhodnutí v otázce délky zajištění odkazuje, žalovaný uvedl, že žalobce je oprávněn v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany měnit důvody své žádosti, a proto nelze vyloučit, že jeho žádost bude zapotřebí posuzovat z hlediska naplnění podmínek předpokládaných § 12 až 14b zákona o azylu, nikoliv postupovat dle § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona. Stanovil tak dobu zajištění v délce do 15. 1. 2025, tj. 140 dnů, odpovídající základní lhůtě pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, při respektu k § 27 odst. 1 zákona o azylu a s připočtením lhůty pro podání žaloby, lhůty pro rozhodnutí o jejím případném odkladném účinku, jakož i lhůty pro doručování (90+15+30+5 dní).
26. V nyní posuzované věci je proto stěžejní posoudit otázku, zda žalovaný řádně odůvodnil, proč má být žalobce zajištěn do 2. 2. 2025. Krajský soud proto zkoumal, zda byla délka zajištění v napadeném rozhodnutí řádně a dostatečně zdůvodněna. Žalovaný v rozhodnutí o zajištění délku zajištění odůvodnil očekávanou délkou řízení o mezinárodní ochraně (90 dnů), lhůtou k podání správní žaloby (15 dnů), lhůtou pro rozhodnutí o odkladném účinku (30 dnů) a potřebnou dobou na doručování písemností (5 dnů). Žalovaný tedy počítal celkem 140 dnů ode dne podání žádosti o mezinárodní ochranu.
27. Krajský soud v rozsudku ze dne 2. 10. 2024, č. j. 20 Az 44/2024-16, aproboval. Po vydání tohoto rozsudku a před vydáním napadeného rozhodnutí se však tím, zda výpočet délky zajištění způsobem 90+15+30+5 obстоjí, zabýval Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 24. 10. 2024, č. j. 9 Azs 187/2024-29, vyslovil, že žalovaný mohl do účinnosti novely zákona

o azylu č. 173/2023 Sb. (tedy do 1. 7. 2023) zajistit cizince podle § 46a odst. 5 zákona o azylu maximálně na dobu 120 dnů, po účinnosti této novely může cizince zajistit maximálně na dobu 180 dnů. Před účinností této novely žalovaný obvykle volil dobu zajištění cizince na 110 dnů, jež se skládala z 90 dnů pro řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, 15 dnů pro případné podání žaloby a 5 dnů pro doručování písemností. Tuto dobu několikrát přezkoumal Nejvyšší správní soud, přičemž shledal, že rozhodnutí žalovaného v této části „*vychází z jeho ustálené praxe, současně však obsahuje dostatečně individualizované posouzení skutkových okolností bezpečně známých žalovanému a rozhodných pro délku stěžovatelova zajištění*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017-38).

28. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že dříve používané zajištění na 110 dní bylo odůvodněno odkazem na obvyklý vývoj řízení. Žalovaný však ve svém napadeném rozhodnutí nijak neodůvodnil, proč by v takovém obvyklém vývoji řízení měl být nově zahrnut i čas pro rozhodování krajského soudu o odkladném účinku žaloby, když je ze zákonné úpravy § 32 odst. 2 zákona o azylu zřejmé, že podání takových žalob je v řadě situací spojeno s odkladným účinkem ze zákona, takže krajské soudy o nich nerozhodují. Věta první § 32 odst. 2 zákona o azylu konkrétně uvádí: Podání žaloby podle odstavce 1 má odkladný účinek, s výjimkou žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. b), e) a f), žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 2 a 3, žaloby proti rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, žaloby proti rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany a rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. g). Z rozhodnutí žalovaného nijak neplyne, že by předpokládal, že hodlá o žádosti žadatele o mezinárodní ochranu rozhodnout některým ze zde vyjmenovaných způsobů, jenž by zbavil jeho následnou případnou žalobu proti takovému rozhodnutí odkladného účinku ze zákona. Bylo by možno namítnout, že v rozhodnutí o zajištění ještě nemusí žalovaný předjímat, jakým způsobem posoudí samotnou žádost o udělení mezinárodní ochrany. V nynějším rozhodnutí tak ovšem výslovně učinil, když na str. 4 v posledním odstavci uvedl, že podání žádosti o mezinárodní ochranu sice pokládá za účelové, nicméně „*s ohledem na znění zákona o azylu nebude na žádost o udělení mezinárodní ochrany výše jmenované aplikovat ustanovení § 16 zákona o azylu, týkající se žádostí zjevně nedůvodných, konkrétně § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.*“ Naopak uvedl, že „*nelze v tuto chvíli vyloučit ani skutečnost, že její žádost bude nezbytně posuzovat i standardně, tj. z hlediska případného naplnění všech podmínek § 12, § 13, § 14, § 14a i § 14b zákona o azylu.*“
29. Podle Nejvyššího správního soudu se žalovaný odklonil od dosavadní správní praxe, aniž to jakkoli odůvodnil, a aniž došlo k takové změně právní úpravy, která by odklon od dosavadní správní praxe sama o sobě odůvodnila. Žalovanému nic nebrání v tom, aby prodloužení doby zajištění oproti dosavadní správní praxi odůvodnil předpokladem, že půjde o jednu ze situací, v nichž není žaloba proti negativnímu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany spojena s odkladným účinkem ze zákona, takže je třeba počítat s třiceti dny navíc pro rozhodování o odkladném účinku. Stejně tak mu ovšem nic nebrání, aby situaci, kdy cizinec požádá o přiznání odkladného účinku žaloby, řešil vydáním rozhodnutí o prodloužení doby zajištění, ve kterém tuto skutečnost zohlední. S tímto postupem ostatně počítá § 46a odst. 5 zákona o azylu, který hovoří o možnosti prodloužit dobu zajištění, a to i opakovaně. O odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, pokud odkladný účinek neplynul přímo ze zákona, navíc mohl cizinec požádat i za dřívější právní úpravy, proto se nejedná o skutečnost, se kterou by se žalovaný musel vypořádat až po účinnosti novely zákona o azylu zákonem č. 173/2023 Sb., a která by tak sama o sobě odůvodňovala

potřebu započíst dobu rozhodování soudu o odkladném účinku žaloby do doby zajištění bez individuálního zdůvodnění.

30. Stejnou logikou by bylo možné argumentovat, že je třeba vyčkat na rozhodnutí soudu o žalobě, podání kasační stížnosti, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti atd. a na základě toho stanovit maximální dobu zajištění 180 dní. Současně je přitom možné, že žaloba nebude podána nebo bude mít odkladný účinek automaticky. S ohledem na požadavek nejkratší doby zajištění není přípustné stanovit dobu zajištění cizince na základě všech hypoteticky možných scénářů vývoje správního a navazujícího soudního řízení, zvláště když žalovaný nijak neodůvodnil, že by mělo jít o scénář obvyklý či o scénář, který lze předpokládat právě v případě konkrétního žalobce.
31. Vzhledem k tomu, že se věc řešená Nejvyšším správním soudem a nyní posuzovaná věc ve skutkových otázkách týkajících se délky zajištění plně shodují, krajský soud neshledal v řešené věci takové individuální okolnosti, které by vedly k tomu, aby se krajský soud vůči rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2024, č. j. 9 Azs 187/2024–29, vymezil a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nerespektoval.
32. V souladu se shora uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu shledal, že v rozhodnutí o zajištění ani v napadeném rozhodnutí nebylo řádně vysvětleno, proč bylo nutné žalobce zajistit na 140 dnů. Žalovaný přezkoumatelným způsobem nevysvětlil, proč do výpočtu délky zajištění v konkrétním případě žalobce zahrnul lhůtu pro rozhodnutí o odkladném účinku. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí neobsahuje žádné samostatné odůvodnění délky zajištění, které by mohlo samo o sobě obstát, ale pouze bez dalšího odkazuje na rozhodnutí o zajištění (přičemž i o tomto postupu má krajský soud pochybnosti a bylo by vhodné, aby i rozhodnutí o propuštění ze zajištění obsahovalo odůvodnění zbývajících doby zajištění), považoval krajský soud napadené rozhodnutí v této části za nepřezkoumatelné.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

33. Krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Krajský soud se dále zabýval tím, zda je třeba věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.) nebo toliko zrušit. Judikatura správních soudů se v otázce, zda v případě nezákonnosti rozhodnutí o zajištění soud toto rozhodnutí pouze zruší nebo zruší a vrátí k dalšímu řízení, liší. První linie judikatury vychází ze skutečnosti, že soudní řád správní neumožňuje soudu rozhodnutí správního orgánu pouze zrušit a nevrátit (srov. § 78 odst. 4 s. ř. s.; viz např. rozsudky NSS ze dne 5. 2. 2014, č. j. 1 Azs 21/2013-50, ze dne 27. 2. 2014, č. j. 6 Azs 19/2013-47, či výše citované rozsudky č. j. 4 Azs 228/2014-34, č. j. 10 Azs 41/2020-43, a č. j. 5 Azs 107/2017-28). S opačným postupem, kdy bylo rozhodnutí o zajištění pouze zrušeno a věc nebyla žalovanému vrácena, se lze setkat např. v rozsudcích ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 419/2019-49, ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 Azs 93/2018-68, nebo ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60. Krajský soud posuzoval nikoli rozhodnutí vydané z moci úřední, ale jednalo se o rozhodnutí o žádosti žalobce – jakkoli bylo úzce navázáno na vlastní rozhodnutí o zajištění. Pokud by krajský soud napadené rozhodnutí o žádosti toliko zrušil, nebylo by jakkoli rozhodnuto o žádosti žalobce o propuštění. S ohledem na stále existující žádost proto musí žalovaný po vrácení věci soudem řízení o žádosti řádně ukončit.

34. Žalovaný tak musí bezprostředně po vrácení věci postupovat podle § 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu. Toto ustanovení sice situaci, kdy bylo zrušeno rozhodnutí o propuštění ze zajištění, výslovně neuvádí, ale s ohledem na podobnost a stejná východiska žádosti o propuštění dle zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců lze analogicky vycházet z § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dle něj *„zajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o zajištění cizince, o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo o zrušení rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení; povinnost propustit cizince vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku“*. Krajský soud má za to, že v posuzované věci je tedy na základě analogie se zákonem o pobytu cizinců třeba dospět ke stejnému závěru a cizinec musí být ze zajištění propuštěn vyhlášením zrušujícího rozsudku [§ 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu ve spojení s § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Pro úplnost krajský soud uvádí, že pro použití uvedených ustanovení není rozhodné, zda krajský soud zrušil napadené rozhodnutí z věcných či procesních důvodů. Touto otázkou se taktéž již zabýval Nejvyšší správní soud a v rozsudku ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, uvedl, že *„jednotná interpretace čl. 5 odst. 4 Úmluvy a čl. 15 odst. 2 návratové směrnice, pokud jde o pojem „nezákonnost“, je zcela opodstatněná a odpovídá shora popsaným požadavkům evropského práva na stejný význam a rozsah základních práv a na zachování dosavadní úrovně ochrany. Ta je v případě práva na osobní svobodu jasně dána ustanovením čl. 5 Úmluvy, a proto pokud předmětné ustanovení, včetně související judikatury, vychází z nutnosti zohledňovat nejen hmotně-právní, ale i procesní normy, je třeba, aby z toho shodně vycházel i čl. 15 odst. 2 návratové směrnice. Jeho znění je navíc zcela jednoznačné a nijak v rámci použitého pojmu „nezákonnost“ nerozlišuje mezi porušením procesního a hmotného práva, stejně jako to nečiní ani čl. 5 odst. 4 Úmluvy“*.
35. S ohledem na shora uvedené závěry krajský soud neposuzoval další žalobní námitky týkající se zvláštních opatření. Napadené rozhodnutí nelze zrušit jen v části, kterým se stanovuje doba zajištění, proto je třeba zrušit napadené rozhodnutí v celém rozsahu. Vzhledem k tomu, že žalovaný věc nebude již věcně posuzovat, ale řízení ukončí a bude postupovat podle § 46a odst. 6, 13 písm. c) zákona o azylu, bylo by zkoumání, zda žalovaný řádně posoudil otázku zvláštních opatření, bezpředmětným.
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl ve věci úspěšný, náhradu nákladů řízení však nepožadoval a ani z obsahu soudního spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 9. ledna 2025

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. M. P.